

2019–2021 m. DNKP 2021 m. planuota kriterijaus „Maisto produktų ir jų žaliavų mėginių, atitikusių nustatytus reikalavimus, dalis (proc.)“ vertinimo reikšmė – 97,0 %. Faktinė reikšmė – 97,0 %. Įgyvendinimas – 100 %.

2021 m. ištirti 13 286 maisto produktų ir jų žaliavų mėginiai (mikrobiologiniai rodikliai – 5 589, cheminiai – 6 380, jusliniai – 151, radiologiniai – 937, GMO – 229), iš kurių 374 mėginiai neatitiko nustatytų reikalavimų (mikrobiologiniai rodikliai – 174, cheminiai – 175, jusliniai – 25, radiologiniai – 0, GMO – 0).

2019–2021 m. DNKP 2021 m. planuota kriterijaus „Su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų mėginių dalis, atitinkanti nustatytus reikalavimus, (proc.)“ vertinimo reikšmė – 97,0 %. Faktinė reikšmė – 96,0 %. Įgyvendinimas – 99,0 %.

Vadovaudamiesi 2021 m. valstybinės kontrolės metu atrinktų maisto ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų valstybinių mėginių tyrimo planu, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) departamentai su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų (toliau – MBM) mėginius tyrimams ėmė iš rinkos (didmeninės ir mažmeninės prekybos ir platinimo vietose) ir maisto (gyvūninio ir negyvūninio) produktų gamybos subjektuose (buvo suplanuota – 50 mėginių, atrinkta – 46 (92 %) mėginiai).

Jau treči metai ypatingas dėmesys atrenkant mėginius skiriamas daugkartiniams plastikiniams virtuvės ir stalo reikmenims, kuriuose yra draudžiamų priedų.

2021 m. VMVT inspektoriai rinkoje atrinko tyrimams **16** (80 %) (buvo suplanuota – 20) pavadinimų plastikinių daugkartinio naudojimo stalo ir virtuvės reikmenų, indų (puodeliai, indų rinkiniai, pjaustymo lentelės), kuriuose yra natūralių priedų (bambuko, kukurūzų ir kt.), mėginių, kuriuos ištyrus laboratorijoje nustatyta, kad iš 2 (12,5 %, 2020 m. - 20,0 %, 2019 m. – 27,8 %) jų išsiskyrusi cheminė medžiaga (melaminas) viršijo 2011 m. sausio 14 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 10/2011 dėl plastikinių medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maisto produktais (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 10/2011) nurodytą didžiausią leistiną kiekį.

Maisto (gyvūninio ir negyvūninio) gamybos įmonėse tyrimams buvo atrenkami uždarymo reikmenys ir indelių dangteliai (dažniausiai – metaliniai), padengti dangomis arba turintys tarpiklius, ftalatų nustatymui (suplanuota – 10, atrinkta – **10** (100 %)). Ištyrus mėginius nustatyta, kad jie visi (100 %) atitiko Reglamente (ES) Nr. 10/2011 nustatytus reikalavimus.

2020 m. RASFF sistema buvo gauti 3 pranešimai dėl nesaugių plastikinių virtuvės įrankių, kuriuose nustatyta pirminių aromatinių aminių (PAA), todėl 2021 m. VMVT rinkoje atrinko plastikinius stalo ir virtuvės reikmenis iš poliamido (šaukštus, samčius, kiaurasamčius, trintuves, menteles) pirminių aromatinių aminių (PAA) nustatymui (suplanuota – 10, atrinkta – **10**). Atlikus minėtų gaminių tyrimus, nustatyta, kad visi jie (100 %) atitinka Reglamente (ES) Nr. 10/2011 nustatytus reikalavimus.

2021 m. buvo atrenkami plastikiniu padengti vienkartiniai stalo reikmenys iš popieriaus ir kartono (blizgios, padengtos folija vienkartinės lėkštės, padėklai, padėkliukai) suminės išsiskyrimo ribinės vertės (OML) ir aliuminio nustatymui (suplanuota – 10, atrinkta – **10** (100 %)). Atlikus minėtų gaminių tyrimus, nustatyta, kad visi jie (100 %) atitinka Reglamente (ES) Nr. 10/2011 nustatytus reikalavimus.

Valstybinės kontrolės metu atrinkti ir akredituotoje Nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijoje ištirti 46 MBM mėginiai, iš kurių 44 (95,7 %) atitiko teisės aktų reikalavimus.

2019–2021 m. DNKP 2021 m. planuota kriterijaus „Skerdžiamų gyvūnų skerdimo proceso higienos kontrolės mėginių dalis, atitinkanti nustatytus reikalavimus, (proc.)“ vertinimo reikšmė – 98,7 %. Faktinė reikšmė – 96,0 %. Įgyvendinimas – 97,3 %.

2021 m. 96,0 % gyvūnų skerdyklose atrinktų mėginių skerdimo higienai įvertinti (dėl salmonelių aptikimo, aerobinių kolonijų ir enterobakterijų skaičiaus nustatymo) tyrimų rezultatai atitiko 2005 m. lapkričio 15 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 2073/2005 dėl maisto produktų mikrobiologinių kriterijų nustatytus skerdimo higienos kriterijus. Lyginant su 2020 m., 2021 m. pastebimas vertinimo kriterijaus reikšmės nežymus kitimas (2020 m. 97 % gyvūnų skerdyklose atrinktų mėginių dėl salmonelių aptikimo, aerobinių kolonijų ir enterobakterijų skaičiaus nustatymo tyrimo rezultatai atitiko reikalavimus).

2019–2021 m. DNKP 2021 m. planuota kriterijaus „Vietinės produktų gamybos naujų maisto tvarkymo subjektų, mažais kiekiais gaminančių maisto produktus ir tiekiančių juos tiesiogiai galutiniam vartotojui, skaičiaus didėjimas, lyginant su praėjusiais metais (proc.)“ vertinimo reikšmė – 11,0 %. Faktinė reikšmė – 78,0 %. Įgyvendinimas – 709 %.

2019 m. pabaigoje įsigaliojus naujiems higienos reikalavimams, skirtiems smulkiems augalinio maisto gamintojams, VMVT parengė supaprastintus maisto gamybos namuose reikalavimus, taikomus privačiuose butuose ar panašiose patalpose nedideliais kiekiais gaminamam maistui. Siekiant užtikrinti maisto saugos reikalavimų įgyvendinimą, ūkio subjektams 2020–2021 m. vykdyta informacijos sklaida apie supaprastintas maisto tvarkymo sąlygas ir jų konsultavimas apie pagrindinius maisto saugos užtikrinimo principus. Siekiant užtikrinti tinkamą savikontrolės procedūrų įgyvendinimą mažais kiekiais maistą gaminančiuose ūkio subjektuose, 2021 m. parengtos ir paviešintos Savikontrolės sistemos diegimo subjektuose, gaminančiuose mažus kiekius augalinio maisto, ir individualios savikontrolės sistemos dokumentų rengimo rekomendacijos, VMVT interneto svetainėje atnaujinta informacija mažais kiekiais gaminamo maisto tiekėjams.

Įvertinus maisto tvarkymo veiklą vykdančių asmenų skaičių, nustatytas žymus mažais kiekiais gaminamo negyvūninio maisto tiekėjų skaičiaus augimas (2019 m. buvo registruoti 24 tokie subjektai, 2020 m. – 230 subjektų, 2021 m. – 628 subjektai).

2021 m. naujai registruotų mažais kiekiais gaminamo gyvūninio maisto tiekėjų skaičius taip pat augo (2019 m. buvo registruoti 604 tokie subjektai, o 2020 m. – 671 subjektas, 2021 m. – 713 subjektų).